

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/66/2017
Identifikačné číslo spisu: 7015201371
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančenič
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7015201371.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Viliama Pohančeniča a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľa: P. T. Q., nar. XX.XX.XXXX, O. Q. XX, V. F., proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15.10.2015 a č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10.12.2015 spolu so zmenovým rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 21.12.2016, o starobnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sd/69/2015-40 zo dňa 28.03.2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sd/69/2015-40 zo dňa 28.03.2017 m e n í tak, že rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15.10.2015, č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10.12.2015 spolu so zmenovým rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 21.12.2016 z r u š u j e a vec v r a c i a odporkyňi na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 2Sd/69/2015-40 zo dňa 28.03.2017 potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15.10.2015 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporkyne 1“), ktorým odporkyňa podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej aj len „zákon č. 100/1988 Zb.“) a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietla žiadosť navrhovateľa zo dňa 29.10.2013 o prehodnotenie starobného dôchodku pre nezohľadnenie pracovných kategórií.

Krajský súd zároveň potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10.12.2015 spolu so zmenovým rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 21.12.2016 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporkyne 2“), ktorým odporkyňa podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb., § 259 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. priznala navrhovateľovi od 07.02.2005 starobný dôchodok v sume 5.959 Sk mesačne. Zároveň mu podľa § 293e zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšila starobný dôchodok od výplatného termínu dôchodku v júli 2005 na sumu 6.487 Sk mesačne, podľa §

82 zákona č. 461/2003 Z. z. mu ho zvýšila od 01.07.2006 na sumu 6.873 Sk mesačne, od 01.07.2007 na sumu 7.303 Sk mesačne, od 01.07.2008 na sumu 7.669 Sk mesačne, podľa § 293ar zákona č. 461/2003 Z. z. mu priznala starobný dôchodok od 01.01.2009 v sume 254,60 eur a podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. mu ho zvýšila od 01.01.2009 na sumu 272,30 eur a od 01.01.2010 na sumu 280,70 eur.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že navrhovateľ ako profesionálny vojak poberá výsluhový dôchodok priznaný podľa zákona č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov (ďalej aj len „zákon č. 114/1998 Z. z.“). Pre výpočet výsluhového dôchodku mu bola započítaná doba základnej vojenskej služby od 01.10.1962 do 30.09.1964 v I. pracovnej kategórii, služobný pomer od 01.10.1964 do 30.06.1970 v I. pracovnej kategórii, od 01.07.1970 do 31.12.1992 v II. pracovnej kategórii, a od 01.01.1993 do 01.04.1999 v I. pracovnej kategórii. Navrhovateľ podal dňa 01.06.2005 žiadosť o starobný dôchodok, v ktorej žiadal zhodnotiť doby zamestnania vo všeobecnom systéme. Odporkyňa mu rozhodnutím zo dňa 07.11.2005 priznala od 07.02.2005 starobný dôchodok podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. a podľa § 259 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., pričom toto rozhodnutie zmenila rozhodnutím zo dňa 18.01.2006 po dodatočnom zhodnotení vymeriavacieho základu za rok 2001. Z obsahu oboch rozhodnutí podľa názoru krajského súdu vyplýva, že navrhovateľovi bol priznaný pomerný starobný dôchodok podľa § 26a ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb.. Odporkyňa síce citovala § 26 ods. 1 tohto zákona, ale zároveň konštatovala, že navrhovateľ mal nárok na pomerný starobný dôchodok od 08.04.2000, t. j. v deň, kedy dosiahol vek 60 rokov. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že navrhovateľ v čase podania žiadosti o starobný dôchodok, resp. po vzniku nároku na pomerný starobný dôchodok, bol nepretržite zamestnaný k 31.12.2003, preto mu podľa § 262 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. vznikol nárok na starobný dôchodok podľa tohto zákona. Navrhovateľ proti týmto rozhodnutiam odporkyne nepodal opravný prostriedok. Neformálnou žiadosťou doručenou odporkyňi dňa 29.10.2013 si uplatnil nárok na prehodnotenie výšky starobného dôchodku v súvislosti so zohľadnením pracovných kategórií. Napadnutým rozhodnutím odporkyne 1 bola zamietnutá jeho žiadosť o prehodnotenie starobného dôchodku pre nezohľadnenie pracovných kategórií s odôvodnením, že vzhľadom na to, že mu bol priznaný pomerný starobný dôchodok, nemôže sa mu započítať profesionálna služba, pretože táto sa mu započítala pri výpočte výsluhového dôchodku. Krajský súd tiež konštatoval, že vzhľadom na to, že pri rozhodovaní o nároku na pomerný starobný dôchodok došlo pri vyhotovovaní písomného rozhodnutia k zrejmej nesprávnosti v citovaní právneho ustanovenia, odporkyňa vydala zmenové rozhodnutie zo dňa 10.12.2015 a 21.12.2016 o priznaní starobného dôchodku podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb., § 259 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.. Navrhovateľ v priebehu súdneho konania podal opravný prostriedok aj proti týmto rozhodnutiam z dôvodu, že ani v týchto rozhodnutiach nebola zohľadnená doba zamestnania v I. a v II. kategórii funkcií, pričom podľa navrhovateľa mu nárok na starobný dôchodok vznikol dovŕšením 58 roku veku, t. j. 08.04.1998 a odvtedy mu mal byť priznaný tento dôchodok. Krajský súd vyhodnotil túto žiadosť navrhovateľa ako neopodstatnenú a konštatoval, že odporkyňa rozhodla v súlade so zákonom, keď jeho žiadosť zamietla. Navrhovateľovi totiž odporkyňa priznala pomerný starobný dôchodok podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. a keďže v čase vzniku nároku bol nepretržite zamestnaný k 31.12.2003 a tento dôchodok nepoberal, vznikol mu nárok na starobný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z. z.. Podľa tohto zákona určila odporkyňa aj výšku starobného dôchodku. Pretože navrhovateľ súčasne poberá výsluhový dôchodok, ktorý mu bol priznaný podľa zákona č. 114/1998 Z. z., pri výpočte starobného dôchodku mu nemohla byť započítaná doba profesionálnej služby, pretože takýto postup je v zmysle § 26a ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. nepripustný. Navrhovateľovi boli pri výpočte starobného dôchodku zohľadnené všetky doby zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie a žiadal, aby odvolací súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie s právnym názorom, že podmienky nároku na starobný dôchodok ustanovené v § 174 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. splnil 08.04.1998 a že § 174 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. treba v tejto veci aplikovať v znení zákona č. 376/1997 Z. z.. Zároveň žiadal, aby odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odporkyne 1 a vec jej vrátil na ďalšie konanie s právnym názorom, že aplikácia § 26a zákona č. 100/1988 Zb. je v rozhodnutí o priznaní dôchodku v rozpore so zákonom. Odhliadnuc od zjavne nesprávnej interpretácie § 26a ods. 2 zákona č.

100/1988 Zb. krajským súdom navrhovateľ konštatoval, že napriek tomu, že jeho žiadosť uplatnená u odporkyne smeruje k prehodnoteniu starobného dôchodku po zohľadnení služby v I. a II. kategórii funkcií, je rozsudok krajského súdu z nepochopiteľných dôvodov postavený na tom, že mu bol priznaný pomerný starobný dôchodok a z dôvodu, že je súčasne poberateľom výsluhového dôchodku, nemohla mu byť pri výpočte starobného dôchodku započítaná doba profesionálnej služby. Navrhovateľ uviedol, že tejto argumentácii nerozumie, pretože sa nedomáha priznania alebo úpravy pomerného starobného dôchodku, ale žiada úpravu dôchodku na základe zohľadnenia doby služby v I. a II. kategórii funkcií. Pomerný starobný dôchodok a zvýhodnený dôchodok z dôvodu výkonu povolania v I. a II. kategórii funkcií sú dve rôzne veci, ktoré spolu absolútne nesúvisia. Krajský súd ani odporkyňa v napadnutom rozhodnutí 1 ani v ďalších troch doplňujúcich vyjadreniach nezaujali žiadne stanovisko k jeho tvrdeniu, že v súlade s § 174 zákona č. 100/1988 Zb. splnil podmienky nároku na starobný dôchodok dňa 08.04.1988 (pozn. súdu: navrhovateľ mal zrejme na mysli rok 1998 a nie 1988). Zistenie krajského súdu, že navrhovateľovi bol priznaný pomerný starobný dôchodok, nemá v ničom oporu. Odporkyňa vydala ohľadom jeho dôchodku postupne štyri rozhodnutia (07.11.2005, 18.01.2006, 10.12.2015 a 21.12.2016). Vo výrokoch týchto rozhodnutí síce chybné aplikovala § 26, resp. § 26a zákona č. 100/1988 Zb., avšak v tých istých výrokoch súčasne uviedla, že mu priznáva alebo upravuje starobný dôchodok (nie pomerný starobný dôchodok) a v dôvodových častiach konštatovala, že navrhovateľ splnil podmienky nároku na pomerný starobný dôchodok ako aj podmienky nároku na starobný dôchodok a pretože starobný dôchodok je vyšší, priznáva sa mu starobný dôchodok. V tejto súvislosti navrhovateľ uviedol, že starobný dôchodok aj pomerný starobný dôchodok majú zákonom stanovené rôzne podmienky, pričom poistencovi, ktorý spĺňa podmienky na starobný dôchodok, nemôže byť priznaný pomerný starobný dôchodok a naopak. Ako profesionálny vojak vykonával službu v I. a II. kategórii funkcií v rozsahu 36,5 roka a je poberateľom výsluhového dôchodku podľa zákona č. 114/1998 Z. z.. V tejto súvislosti tvrdil, že poslednú podmienku ustanovenú v § 174 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. splnil 08.04.1998 a od tohto dňa mu podľa jeho názoru vznikol aj nárok na starobný dôchodok a nie od 29.04.2001 tak, ako je uvedené v rozhodnutí odporkyne zo dňa 07.11.2005. To znamená, že odporkyňa mu mala v rozhodnutí zo dňa 07.11.2005 zohľadniť výkon služby v I. a v II. kategórii funkcií. Ustanovenie § 174 zákona č. 100/1988 Zb. je hmotnoprávny predpis, a preto ho treba v konaní o žiadosti navrhovateľa v súlade s teóriou práva o časovej pôsobnosti právnych noriem aplikovať v znení platnom v dobe vzniku právneho vzťahu, ktorým je v danom prípade vznik nároku na dôchodok.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Dôvody, ktoré uviedol navrhovateľ v odvolaní, nepovažovala za opodstatnené. Mala za to, že krajský súd správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého vec náležite právne posúdil, pričom nezistil nezákonnosť napadnutých rozhodnutí. Podľa potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia (ďalej aj len „VÚSZ“) č. XXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa 24.10.2013 (pozn. súdu: správne malo byť zo dňa 26.11.2013) bol navrhovateľovi priznaný výsluhový dôchodok od 02.04.1999. Pre nárok na výsluhový dôchodok a jeho výšku mu bola zhodnotená doba výkonu základnej vojenskej služby od 01.10.1962 do 30.09.1964 v I. kategórii funkcií, doba služobného pomeru vojaka z povolania od 01.10.1964 do 30.06.1970 v I. kategórii funkcií, doba služobného pomeru vojaka z povolania od 01.07.1970 do 31.12.1992 v II. kategórii funkcií a doba služobného pomeru vojaka z povolania od 01.01.1993 do 01.04.1999 v I. kategórii funkcií. Služobný pomer mu skončil dňa 01.04.1999. Ďalej odporkyňa citovala § 26a ods. 1 a ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb., § 259 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. konštatujúc, že navrhovateľ získal 10 rokov doby zamestnania vo všeobecnom systéme poistenia až k 29.04.2001 a k tomuto dátumu splnil podmienky nároku na pomerný starobný dôchodok. Pretože po vzniku nároku na pomerný starobný dôchodok bol nepretržite zamestnaný k 31.12.2003, vznikol mu podľa § 262 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. nárok na starobný dôchodok. Suma pomerného starobného dôchodku podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. bola k februáru 2005 3.517 Sk mesačne a suma starobného dôchodku určená podľa § 66 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. bola 5.866 Sk mesačne. Vzhľadom na uvedené bol navrhovateľovi na základe jeho žiadosti zo dňa 01.06.2005 o priznanie starobného dôchodku priznaný v súlade s právnym stavom platným v čase podania žiadosti pomerný starobný dôchodok podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. a podľa § 259 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. mu bol od 07.02.2005 priznaný starobný dôchodok v sume

5.866 Sk mesačne. Na nárok na pomerný starobný dôchodok bola započítaná celá doba zamestnania (poistenia), ktorú navrhovateľ získal vo všeobecnom systéme, a preto mu nie je možné zvýšiť pomerný starobný dôchodok. Zároveň mu nie je možné priznať ďalší starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení, pretože dôchodok za civilné doby zamestnania mu už bol priznaný a naďalej je mu vyplácaný.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“).

Podľa § 492 ods. 1 SSP, konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej aj len „OSP“).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Nebolo sporné, že navrhovateľovi bol rozhodnutím VÚSZ zo dňa 09.04.1999 priznaný podľa § 26 zákona č. 114/1998 Zb. výsluhový dôchodok od 02.04.1999. Na účely priznania výsluhového dôchodku mu bolo zohľadnených 36 ukončených rokov služby vojaka z povolania.

Spornou bolo zodpovedanie kľúčovej otázky, či rozhodnutím zo dňa 07.11.2005, ktoré bolo zmenené ďalšími tromi rozhodnutiami z 18.01.2006, 10.12.2015 a 21.12.2016, odporkyňa priznala navrhovateľovi starobný dôchodok alebo mu mienila priznať pomerný starobný dôchodok podľa § 259 ods. 1 v spojení s 26 zákona č. 100/1988 Zb., ktorý sa podľa § 262 ods. 2 a ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. od 01.01.2004 iba považuje za starobný dôchodok.

Podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy SR, občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa.

Z ustanovenia čl. 7 ods. 5 Ústavy SR v spojení s čl. 17 až 19 III. časti Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č. 128, ktorý bol ČSSR ratifikovaný 11.01.1990 a uverejnený v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 (ďalej aj len „Dohovor č. 128“) v spojení s čl. 30 Dohovoru č. 128, vyplýva potreba zabezpečenia zachovania nadobúdaných práv na príspevkové starobné dôchodky.

Priznanie výsluhového dôchodku podľa § 26 zákona č. 114/1998 Z. z. nebráni vzniku nároku na starobný dôchodok vzhľadom na zohľadnenie všetkých dôb poistenia tak vo všeobecnom ako aj v osobitnom systéme sociálneho poistenia (zabezpečenia) a vo výške určenej podľa čl. 30 Dohovoru č. 128.

Podľa § 132 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb., vojak z povolania má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 57 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu v ostatných prípadoch.

Vek 57 rokov navrhovateľ dovŕšil dňom XX.XX.XXXX. Podmienku 20 rokov služby pre vznik nároku na starobný dôchodok ustanovenú v § 132 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. splnil pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 114/1998 Z. z.. Tento nárok mu zostal zachovaný. Na tom nič nemení okolnosť, že navrhovateľ bol aj po dovŕšení dôchodkového veku ďalej zamestnaný až do 31.12.1999 a že o priznanie starobného dôchodku, na ktorý mal nárok od 08.04.1997, požiadal až žiadosťou zo dňa 01.06.2005.

Na zachovanie nároku na starobný dôchodok, ktorý vznikol dňom 08.04.1997, nemá žiadny vplyv skutočnosť, že zákonom č. 107/1999 Zb. bol zákon č. 100/1988 Zb. zmenený a doplnený, v dôsledku

čoho došlo k zmene úpravy nárokov profesionálnych vojakov na starobný dôchodok (§ 21 ods. 3, § 22 ods. 6, § 23 ods. 3, § 26a, § 27 ods. 2), avšak s účinnosťou až od 01.07.1999. Takýto právny názor vyslovil Najvyšší súd SR v obdobnej veci v rozsudku sp. zn. 9So/74/2014 zo dňa 27.01.2016.

„Ustanovenie § 26a zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 107/1999 Z. z. upravuje s účinnosťou od 01.07.1999 podmienky nároku na pomerný starobný dôchodok profesionálneho vojaka a bolo prijaté v nadväznosti na zákon č. 114/1998 Z. z. a od 01.07.2003 sa týka aj policajtov vzhľadom na zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov. Jeho použitie je možné v prípade, že vojak, resp. policajt mali priznané výsluhové dôchodky podľa zákona č. 114/1998 Z. z., resp. zákona č. 328/2002 Z. z., alebo im nárok na výsluhovú dávku nevznikol. Nie je možné jeho použitie v prípade vzniku nároku na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb.“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/43/2011 zo dňa 29.03.2012).

Vzhľadom na to, že navrhovateľ dovŕšil dňa XX.XX.XXXX vek 57 rokov, ktorý je potrebný pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb., odporkyňa pri rozhodovaní o jeho žiadosti o starobný dôchodok v rozhodnutí zo dňa 07.11.2005 nesprávne aplikovala § 26a zákona č. 100/1988 Zb..

Splnenie podmienok pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. súčasne vylučuje možnosť vzniku nároku na pomerný starobný dôchodok podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. ako aj vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z..

Rozhodnutie o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. z uvedených dôvodov nie je v súlade so zákonom. Vzhľadom na okolnosť, že zamestnanie navrhovateľa po vzniku nároku na starobný dôchodok netrvalo nepretržite k 31.12.2003 (bolo prerušené od 02.04.1999 do 31.05.1999), neprichádza do úvahy prepočet starobného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z. z..

Výsluhový dôchodok priznaný podľa § 26 zákona č. 114/1998 Z. z. je dávkou výsluhového zabezpečenia a podľa § 124 zákona č. 328/2002 Z. z. sa považuje za výsluhový dôchodok podľa tohto zákona. Je však potrebné uviesť, že ak jeho poberateľ dovŕšil dôchodkový vek podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení), tento výsluhový dôchodok dňom dovŕšenia dôchodkového veku jeho poberateľa má rovnako ako starobný dôchodok charakter dávky v starobe. Pri posudzovaní nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia (poistenia) je preto možné postupovať podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128.

Je nesporné, že navrhovateľovi bol priznaný od 02.04.1999 výsluhový dôchodok podľa § 26 zákona č. 114/1998 Z. z., čím u neho došlo k vzniku nároku na dávku v starobe v dvoch oddelených systémoch dôchodkového zabezpečenia (poistenia).

Z právnych úprav týkajúcich sa sociálneho poistenia alebo zabezpečenia rôznych skupín poistencov jednoznačne vyplýva, že všeobecný systém sociálneho poistenia a osobitný systém sociálneho poistenia (zabezpečenia príslušníkov ozbrojených zborov) sú založené na základe hodnotenia dôb poistenia (zamestnania) pre dávky dôchodkového poistenia.

Kým zákon č. 461/2003 Z. z. upravuje nároky poistencov zo všeobecného systému sociálneho poistenia a jeho cieľom je zabezpečiť, aby doby poistenia boli poistencovi pre vznik nároku na dávky podmienené dosiahnutím veku alebo v dôsledku jeho nepriaznivého zdravotného stavu boli riadne zohľadnené, osobitné právne úpravy, používané v osobitnom systéme sociálneho poistenia, obsahujú len úpravu, ktorá zabezpečuje užší okruh dávok dôchodkového poistenia a zohľadňuje ako dobu poistenia iba dobu výkonu služby (prípadne náhradnú dobu výkonu služby). Osobitný systém poistenia príslušníkov ozbrojených zborov neobsahuje úpravu starobných dôchodkov, sirotských a vdovských dôchodkov, ktoré by zohľadňovali dobu ich poistenia v celom rozsahu, a to aj v civilnom zamestnaní, ale obsahuje len úpravu výsluhových dôchodkov, sirotských výsluhových dôchodkov, vdovských výsluhových

dôchodkov a invalidných výsluhových dôchodkov, ktoré sú založené len na hodnotení doby služby poistenca a vôbec nehodnotí dobu poistenia, ktorú poistenci získali vo všeobecnom systéme. V dôsledku tejto skutočnosti sú poistenci osobitného systému sociálneho zabezpečenia vylúčení z pôsobnosti zákona č. 461/2003 Z. z. len v rozsahu zodpovedajúcom dobe poistenia v osobitnom systéme (s výnimkou prípadov podľa § 60 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z.), ale nie v časti upravujúcej nárok na starobný, predčasný starobný, invalidný, sirotský, vdovský alebo vdovecký dôchodok.

Súčasne je potrebné skonštatovať, že napriek už ustálenej judikatúre najvyššieho súdu ohľadom nároku poberateľov výsluhového dôchodku na starobný dôchodok zákonodarca doteraz v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 legislatívne neupravil osobitný spôsob výpočtu a krátenia starobného dôchodku. Pri absencii takej úpravy (rovnako ako pri pretrvávajúcej absencii zohľadnenia doterajšej judikatúry zákonnou úpravou nároku poberateľov výsluhových dôchodkov na zohľadnenie obdobia služby zakladajúcej nárok na výsluhový dôchodok aj na účely nároku a výšky starobného dôchodku) je potom úlohou súdu vysporiadať sa s touto „dierou v zákone“ tak, aby bolo zachované ústavou garantované právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe.

Výsluhový dôchodok priznaný podľa § 26 zákona č. 114/1998 Z. z. je dávkou, ktorá patrí jeho poberateľovi od skončenia služobného pomeru a patrí mu aj po dovŕšení dôchodkového veku podľa všeobecného predpisu o sociálnom poistení (zákona č. 461/2003 Z. z.). Vzhľadom na túto skutočnosť má výsluhový dôchodok odo dňa dovŕšenia dôchodkového veku povahu dávky v starobe, ktorú je potrebné považovať v zmysle čl. 33 ods. 1 Dohovoru č. 128 za inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť (prežitie určeného veku) - takou dávkou je aj starobný dôchodok, na ktorý vznikne nárok podľa zákona č. 461/2003 Z. z..

Vzhľadom na súbeh nárokov na dve dávky rovnakého druhu (dávky v starobe), tak zo systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov ako aj zo všeobecného systému sociálneho poistenia upraveného zákonom č. 461/2003 Z. z., potom prichádza v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 do úvahy krátenie starobného dôchodku. Iný postup a priznanie starobného dôchodku v plnej výške by mal za následok priznanie dvoch povahovo rovnakých dávok za tie isté doby poistenia, čo by viedlo k neodôvodnenému a neprimeranému zvýhodneniu osôb poistených v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia a k diskriminácii poistencov, ktorí získali obdobia poistenia v takom istom rozsahu len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/247/2015 zo dňa 25.10.2017).

Keďže výsluhový dôchodok má po dovŕšení dôchodkového veku pre vznik nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia (poistenia) charakter dávky v starobe, odporkyňa mala postupovať v súlade s čl. 33 Dohovoru č. 128, v zmysle ktorého môže starobný dôchodok navrhovateľa krátiť, a to primerane k počtu skončených rokov doby trvania služobného pomeru.

Vzhľadom na to, že navrhovateľ je poberateľom dávky z osobitného systému sociálneho zabezpečenia, a to výsluhového dôchodku od 02.04.1999, mala mu odporkyňa pri určení sumy starobného dôchodku započítať aj doby služby a osobné vymeriavacie základy dosiahnuté počas výkonu služby profesionálneho vojaka. Pri určení výšky starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia (poistenia) je potrebné započítať do doby dôchodkového poistenia aj doby, ktoré boli zhodnotené na účely výsluhového dôchodku a v nich dosiahnuté hrubé zárobky. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku sumu starobného dôchodku je potrebné krátiť v pomernej časti, zodpovedajúcej zhodnotenej dobe služby v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128.

Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 250ja ods. 3 veta prvá OSP rozsudok krajského súdu zmenil tak, že napadnuté rozhodnutia odporkyne 1 a 2 zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Úlohou odporkyne v ďalšom konaní bude znovu rozhodnúť o obidvoch žiadostiach navrhovateľa zo dňa 01.06.2006 a 29.10.2013 v súlade s vyššie uvedeným právnym názorom odvolacieho súdu, ktorým je pri novom rozhodovaní vo veci viazaná (§ 250ja ods. 7 OSP).

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP tak, že úspešnému navrhovateľovi ich náhradu nepriznal, keďže si žiadne trovy neuplatnil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.